

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 91 0 Rs 040770 25 Rev
Banjaluka, 21.5.2026. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Majkić Marinković, kao predsjednika vijeća, Biljane Vidimlić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca D.P. iz V., kojeg zastupa punomoćnik Nikola D. Andrić, advokat iz Višegrada, protiv tužene Republike Srpske, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Foča, radi mobinga i naknade nematerijalne štete, vrijednost predmeta spora 6.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj 91 0 Rs 040770 24 Rsž od 29.11.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 21.5.2026. godine donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 562,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Višegradu, broj 91 0 Rs 040770 21 Rs od 3.4.2024. godine, odbijen je zahtjev tužioca kojim je tražio da se utvrdi:

- da je tužena u vremenskom periodu od februara 2019. godine pa nadalje, povrijedila pravo tužioca na jednako postupanje u procesu rada i radnih uslova, uključujući napredovanje u službi, onemogućavanje obavljanja poslova i radnih zadataka, premještanje u drugo mjesto rada (Polijska stanica R.), neadekvatno, neobjektivno i nezakonito godišnje ocjenjivanje rada tužioca, onemogućavanje kontinuiranog stručnog usavršavanja, pronošanje neistinitih tvrdnji o tužiocu, odnosno da je postojala diskriminacija u vidu uznemiravanja i mobinga na način što je zaposlenik tužene, komandir Policijske stanice V., kontinuirano u vremenskom periodu od februara 2019. godine, pa do kraja 2020. godine vrijeđao, ponižavao, degradirao i omalovažavao tužioca, dovodio ga u nepovoljan položaj u odnosu na druge policijske službenike zaposlene u Policijskoj stanici Višegrad, izolovao ga od kolega, te mu onemogućio obavljanje radnih zadataka i poslova tako što mu kao neposredno nadređeni nije raspoređivao poslove i zadatke u sklopu opisa poslova i zadataka njegovog radnog mjesta, te sprečavao policijske službenike Policijske stanice V., nižerangirane od tužioca i neposredno podređene njemu da se obraćaju tužiocu povodom njihovih poslova i radnih zadataka, a zatim da ga je tužena od januara 2020. godine rasporedila u drugo mjesto rada u Policijsku stanicu R., na radno mjesto koje je nižerangirano u odnosu na radno mjesto koje je obavljao u Policijskoj stanici V., na kom radnom mjestu se nalazi u periodu od januara 2021. godine, pa nadalje, te je odbijen i zahtjev tužioca kojim je tražio da se naloži tuženjoj:

- da prestane sa preduzimanjem radnji mobinga i diskriminacije iz stava 1. presude i omogućiti tužiocu da se koristi zakonskim pravom na jednako postupanje u toku rada i u vezi sa radom, te da mu omogućiti nesmetano obavljanje poslova i radnih zadataka, uz vraćanje na rad na radno mjesto zamjenika komandira u Policijskoj stanici V.,

- da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih patnji, bola, straha, povrede ugleda i časti, dostojanstva, prava ličnosti i integriteta, duševnih bolova zbog životne aktivnosti, isplati iznos od 11.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 3.4.2024. godine, kao dana donošenja presude, pa do isplate, sve u roku od 15 dana od dana prijema presude, te je odbijen i zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka.

Obavezan je tužilac da tuženoj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 3.475,00 KM u roku od 15 dana od dana donošenja presude, dok je preko navedenog iznosa zahtjev tužene odbijen.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj 91 0 Rs 040770 24 Rsž od 29.11.2024. godine, žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te su odbijeni zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači na način da se žalba tužioca usvoji i prvostepena presuda preinači, tako da se u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev tužioca i obaveže tužena da tužiocu nadoknadi troškove prvostepenog i drugostepenog postupka, kao i troškove sastava revizije u iznosu od 1.579,50 KM i troškove takse na reviziju, ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tužena je u odgovoru na reviziju predložila da se revizija odbije i da se tužilac obaveže da tuženoj nadoknadi troškove sastava odgovora na reviziju u iznosu od 562,00 KM.

Kako se zahtjev tužioca (između ostalog) temelji na tvrdnjama o diskriminaciji, revizija je dozvoljena po članu 13. stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 59/09 i 16/16 - dalje: ZZD).

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca da se utvrdi da je tužena povrijedila pravo tužioca na jednako postupanje u procesu rada i radnih uslova, uključujući i napredovanje u službi, odnosno da je u periodu od februara 2019. godine pa nadalje počinila diskriminaciju u vidu uznemiravanja na radu i mobinga na način opisan u izreci prvostepene presude, te da se slijedom toga naloži tuženoj da prestane sa preduzimanjem radnji mobinga i diskriminacije i omogućiti tužiocu da se koristi zakonskim pravom na jednako postupanje u toku rada i u vezi sa radom i da mu omogućiti nesmetano obavljanje poslova i radnih zadataka, uz vraćanje na rad na radno mjesto zamjenika komandira u Policijskoj stanici V. i na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 11.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude, te nadoknadi troškove postupka.

Na temelju provedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da je do maja 2015. godine tužilac bio komandir u Policijskoj stanici N.G. i da je u novembru 2018. godine otišao na bolovanje; da je na bolovanju bio do 16.2.2019. godine; da je rješenjem tužene broj: 08/4-127.1-107/19 od 7.2.2019. godine tužilac raspoređen na radno mjesto zamjenika komandira u Policijskoj stanici V. (dalje: PS V.) Policijska uprava F. (dalje: PU F.) počev od 15.2.2019. godine; da je rješenjem tužene broj: 08/4-127.1-1634/20 od

4.12.2020. godine tužilac raspoređen na radno mjesto inspektor kriminalističke policije u Policijskoj stanici R. (dalje: PS R.), PU F.; da je tužilac protiv navedenog rješenja izjavio žalbu koja je odbijena od strane Policijskog odbora, rješenjem broj: P/U-127-5/21 od 11.2.2021. godine; da je presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj: 14 0 U 004926 21 U od 24.5.2021. godine tužba tužioca protiv rješenja Policijskog odbora, broj: P/U-127-5/21 od 11.2.2021. godine odbijena; da je Vrhovni sud Republike Srpske odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj: 14 0 U 004926 21 U od 24.5.2021. godine presudom broj: 14 0 U 004926 21 Uvp od 25.1.2023. godine zahtjev usvojio, navedenu presudu ukinuo i predmet vratio na ponovni postupak iz razloga što Okružni sud u Istočnom Sarajevu nije bio stvarno nadležan za postupanje po tužbi; da se Okružni sud u Istočnom Sarajevu, rješenjem broj 14 0 U 004926 23 U 2 od 20.2.2023. godine oglosio stvarno nenadležnim i predmet ustupio Osnovnom sudu u Višegradu kao stvarno i mjesno nadležnom.

Nadalje, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilac sa činom viši inspektor na radnom mjestu zamjenik komandira za 2019. godinu ocijenjen ocjenom "dobar" i da je u obrazcu za ocjenu rada u rubrici "komentar ocjenjivača" navedeno da je ocjena u skladu sa kriterijumom iz Pravilnika i rezultatima rada i zalaganja, a da je tužilac u rubrici "komentar policijskog službenika" naveo da smatra da je prijedlog ocjene produkt animoziteta komandira prema njemu, da ga isti ne poziva na sastanke kako bi mogao imati uvid u rad i dati upute i smjernice, da ne radi posao na koji je raspoređen i da nije dobio niti jedno naređenje, da će se, s obzirom da je predviđeni prostor za komentar ograničen opširnije izjasniti u drugim pravnim sredstvima; da je tužiocu konačna ocjena data od strane V.K., čina generalnog inspektora radnog mjesta načelnika PU F. dana 8.4.2020. godine; da je na konačnu ocjenu za 2019. godinu tužilac podnio žalbu Policijskom odboru, te da su isti aktom broj: P/O-127-80/20 od 26.3.2020. godine od PS V. tražili mišljenje o žalbenim navodima tužioca; da je u aktu broj: 22-5-/1-29-118/20 od 4.4.2020. godine PS V. navedeno da je ocjena tužioca u skladu sa Pravilnikom i predloženo da se žalba odbije kao neosnovana; da je Policijski odbor, rješenjem broj: P/O-127-80/20 od 11.5.2020. godine odbio žalbu tužioca i ocjenu rada za 2019. godinu potvrdio; da je Okružni sud u Trebinju tužbu tužioca usvojio i predmet vratio na ponovno odlučivanje iz razloga što nije postupljeno po pravilima postupka; da je tužilac podnosio žalbu Policijskom odboru dana 8.4.2021. godine i na prijedlog konačne ocjene rada za 2020. godinu, navodeći da ocjenjivanje nije izvršeno u skladu sa članom 4. stav 2. Pravilnika jer nije obrazložen svaki kriterijum u prijedlogu ocjene; da je žalba od strane Policijskog odbora odbačena kao nedopuštenu (preuranjena); da je odlučujući o žalbi izjavljenoj na konačnu ocjenu za 2020. godine Policijski odbor rješenjem broj: P/O-127-107/21 od 8.6.2021. godine, žalbu odbio i ocjenu rada tužioca za 2020. godinu potvrdio; da je Okružni sud u Trebinju postupajući po tužbi tužioca protiv navedenog rješenja, presudom broj: 15 0 U 005191 21 U od 30.3.2022. godine, tužbu odbio kao neosnovanu i u obrazloženju naveo da je u konkretnom slučaju rješenje pravilno i zakonito, a ocjenjivanje provedeno u skladu sa Zakonom o policiji i unutrašnjim poslovima i Pravilnikom o postupku i kriterijima za ocjenu rada policijskih službenika; da je protiv navedene presude tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje Vrhovnom sudu Republike Srpske dana 3.5.2022. godine i da do zaključenja glavne rasprave sud nije upoznat sa odlukom o zahtjevu; da tužilac u konačnosti nije ocijenjen za 2019. godinu, a da je konačna ocjena rada tužioca za 2020. godinu „dobar“; da je tužilac podnosio prijave protiv komandira PS V. G.S. i načelnika PU F. V.K. i da su obje prijave ocjenjene kao neosnovane od strane Službe za zaštitu integriteta i zakonitosti u radu, zatim da je prijavu podnosio i protiv zamjenika komandira M.T., koja je također odbijena kao neosnovana; da protiv tužioca nije pokrenut, odnosno da se ne vodi disciplinski postupak za težu povredu radne dužnosti; da je tužilac kao rukovodni radnik obavljao poslove u obimu, pravima i ovlaštenjima datim Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta; da tužilac ispunjava uslove za radno mjesto inspektor kriminalističke policije PS R., PU F., obzirom da ima visoku stručnu spremu, status policijskog službenika i čin „višeg inspektora“

i da je pravilno utvrđeno postojanje uslova za raspoređivanje tužioca na drugo radno mjesto bez internog oglasa saglasno zakonskim odredbama; da je u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tužilac imao obavezu da rukovodi radom kriminalističke policije, organizuje i prati izvršavanje poslova i zadataka i usklađuje rad uniformisane i kriminalističke policije, vrši poslove koji se odnose na stanje i pojave u oblasti kriminaliteta, stara se o zakonitosti u primjeni ovlaštenja, metoda i sredstava u radu organizacione jedinice, prati stanje u oblasti kriminaliteta, neposredno rukovodi i učestvuje u akcijama na sprečavanju i otkrivanju kriminaliteta, koji se organizuju u PS V., te da iz takvog obima poslova ne proizlazi da zamjenik komandira zadužuje predmete po kojima radi, već da rukovodi, organizuje i prati izvršavanje poslova i zadataka; da iz izjava saslušanih svjedoka ne proizlaze radnje za koje tužilac tvrdi da predstavljaju mobing i diskriminaciju; da je ocjenjivanje policijskih službenika zakonska obaveza komandira i da policijski službenik ima na raspolaganju pravna sredstva ukoliko je nezadovoljan ocjenom, te da je tužilac ista koristio; da su za prisustvovanje sastancima Foruma za bezbjednost lokalne zajednice Opštine V. bili određeni G.S., M.T., Ž.P., D.M. i G. T., koji su i pozivani na sastanke, a da nisu pozivana lica koja nisu članovi tima, samim tim ni tužilac koji nije dokazao da je po svojoj funkciji morao biti član navedenog tima; da se priznanje za rad, nakon učinjenog humanog gesta utvrđuje u skladu sa odredbom člana 7. stav 1. Pravilnika o priznanjima Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i da pravo, a ne obavezu na podnošenje prijedloga za dodjelu priznanja imaju osnovne organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova, da tužilac nije dokazao da je komandir PS V. spriječio mogućnost dodjele priznanja tužiocu za učestvovanje u akciji u kojoj je učestvovalo više policijskih službenika i ni jedan nije predložen za dodjelu priznanja.

Temeljem ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da je tužilac u skladu sa Zakonom o policiji i unutrašnjim poslovima pravilno raspoređen na radno mjesto inspektor kriminalističke policije u PS R., kod činjenice da su bili ispunjeni opšti uslovi u pogledu stručne spremlje, statusa policijskog službenika i čina, te imajući u vidu da tužena u okviru svoje nadležnosti putem direktora ima autonomno pravo da usmjerava, usklađuje i kontroliše rad osnovnih i unutrašnjih organizacionih jedinica kojima rukovodi neposredno ili posredstvom nadležnih rukovodilaca, te da organizuje rad na način koji je najprihvatljiviji za nju, u skladu sa gore navedenim zakonom; da širok spektar radnji opisanih u izreci presude, pa i one radnje koje su se stvarno dešavale nemaju elemente mobinga; da tužilac nije dokazao, odnosno učinio vjerovatnim da je diskriminiran, odnosno da je radnjama tužene doveden u neravnotežan položaj u odnosu na ostale policijske službenike zaposlene u PS V., pa je sudio tako što je zahtjev tužioca odbio.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda da zahtjev tužioca nije osnovan, pa je žalbu tužioca odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Drugostepena odluka je pravilna i zakonita.

Tužilac zahtjev temelji na tome da je u periodu od februara 2019. godine pa nadalje, uznemiravan na radu i da je bio izložen mobingu i diskriminaciji radnjama zaposlenika tužene komandira PS V. G.S. opisanim u izreci prvostepene presude, te da je kulminacija mobinga koji je nad njim vršen donošenje rješenja tužene kojim je raspoređen u drugo mjesto rada, odnosno na radno mjesto inspektor kriminalističke policije u PS R.

Iz činjeničnog utvrđenja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, 27/24 i 29/26 – dalje: ZPP, proizlazi da je do maja 2015. godine

tužilac bio komandir u PS N.G. i da je u novembru 2018. godine otišao na bolovanje; da je na bolovanju bio do 16.2.2019. godine; da je rješenjem tužene broj 08/4-127.1-107/19 od 7.2.2019. godine tužilac raspoređen na radno mjesto zamjenika komandira u PS V. počev od 15.2.2019. godine; da je rješenjem tužene broj: 08/4-127.1-1634/20 od 4.12.2020. godine tužilac raspoređen na radno mjesto inspektor kriminalističke policije u PS R.; da je žalba tužioca protiv tog rješenja odbijena rješenjem Policijskog odbora, broj: P/U-127-5/21 od 11.2.2021. godine; da je tužilac pokrenuo upravni spor i da je presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj: 14 0 U 004926 21 U od 24.5.2021. godine tužba tužioca odbijena; da je Vrhovni sud Republike Srpske po zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje navedene presude, nalazeći da Okružni sud u Istočnom Sarajevu nije bio stvarno nadležan da odlučuje o tužbi, presudom broj: 14 0 U 004926 21 Uvp od 25.1.2023. godine zahtjev usvojio, navedenu presudu ukinuo i predmet vratio na ponovni postupak, te da se Okružni sud u Istočnom Sarajevu, rješenjem broj 14 0 U 004926 23 U 2 od 20.2.2023. godine oglosio stvarno nenadležnim i predmet ustupio Osnovnom sudu u Višegradu kao stvarno i mjesno nadležnom.

Prema odredbi člana 6. stav 1. Zakona o zaštiti od uznemiravanja na radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 90/21), uznemiravanje na radu jeste svako ponašanje prema radniku, grupi radnika ili poslodavcu, koje može nanijeti štetu fizičke, psihičke ili seksualne prirode. Uznemiravanje na radu može biti izvršeno jednom radnjom, povremenim ili učestalim, aktivnim ili pasivnim postupanjem (stav 2.). Vršilac radnje uznemiravanja na radu iz stava 2. ovog člana može biti poslodavac, odgovorno lice kod poslodavca, radnik, grupa radnika kod poslodavca ili treće lice s kojim radnik ili poslodavac redovno dolazi u kontakt u obavljanju poslova (stav 3.). Odredbom člana 7 stav 2. Zakona o zaštiti od uznemiravanja na radu propisano je da uznemiravanje na radu koje može nanijeti štetu psihičke prirode je svako ponašanje prema radniku kojim se ugrožava dostojanstvo, čast i ugled radnika, lični i profesionalni integritet, a koje može nanijeti štetu fizičkom ili mentalnom zdravlju ili kompromitovati radnika.

Odredbom člana 8. istog zakona propisano je da se radnjama uznemiravanja u smislu člana 6. i 7. ovog zakona smatraju: fizički napad ili prijetnja fizičkim napadom; verbalno napadanje, obraćanje uz viku, prijetnju ili vrijeđanje; neprimjereno javno komentarisanje ličnih svojstava i osobina radnika; upućivanje vulgarnih komentara; neopravdano isključivanje radnika iz radnih procesa i procesa donošenja odluka, oduzimanje radniku sredstava potrebnih za obavljanje posla i zabrana komuniciranja sa radnikom; neopravdano uskraćivanje neophodnih informacija, namjerno davanje pogrešnih informacija ili uputstava u vezi sa radom ili radnim procesom; postavljanje neadekvatno kratkih rokova za izvršenje posla ili neosnovano preopterećivanje radnika radnim zadacima; dodjeljivanje neadekvatnih poslova u kontinuitetu, koji nisu u skladu sa stručnom spremom i sposobnostima radnika, osim u slučajevima i na način utvrđen propisima kojima se uređuje oblast rada; neopravdano stalno omalovažavanje rezultata rada radnika; prikupljanje i obrada podataka o porodičnom, odnosno bračnom statusu i planiranju porodice, zahtijevanje isprava ili drugih podataka koji nisu od neposrednog značaja za obavljanje poslova kod poslodavca ili ostvarivanja prava radnika; neosnovano kažnjavanje ili uskraćivanje ostvarivanja prava po osnovu rada i druge radnje koje imaju za cilj ili predstavljaju ugrožavanje dostojanstva, ugleda, ličnog i profesionalnog integriteta, zdravlja i položaja radnika, koje izazivaju strah ili stvaraju neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje, pogoršavaju uslove rada ili dovode do toga da se radnik izoluje ili navede na to da otkáže ugovor o radu ili drugi ugovor.

Prema odredbi člana 19. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 119/21, 112/23 i 39/24 – dalje: ZR) radnik ne može biti stavljen u neravnopravan položaj prilikom ostvarivanja prava po osnovu rada zbog rase, etničke ili nacionalne pripadnosti, boje

kože, pola, jezika, religije, političkog ili drugog mišljenja ili ubjeđenja, socijalnog porijekla, imovnog stanja, članstva ili nečlanstva u sindikatu ili političkoj organizaciji, fizičkog i duševnog zdravlja i drugih obilježja koja nisu u neposrednoj vezi sa prirodom radnog odnosa. Odredbom člana 24. stav 5. ZR mobing je definisan kao specifičan oblik ponašanja na radnom mjestu, kojim jedno ili više lica sistematski, u dužen vremenskom periodu psihički zlostavlja ili ponižava drugo lice s ciljem ugrožavanja njegovog ugleda, časti, ljudskog dostojanstva i integriteta.

Prema odredbi člana 4. stav 3. ZZD mobing je oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha i posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog.

U smislu naprijed citiranih zakonskih odredbi mobing predstavlja poseban oblik diskriminacije, koji je vezan za rad i dešava se na radnom mjestu. Drugačije rečeno, isti predstavlja patološku komunikaciju na radnom mjestu, koja je na sistematičan način usmjerena od strane jednog ili više lica, prema (uglavnom) jednom pojedincu, koji je zbog mobinga stavljen u poziciju u kojoj je bespomoćan i u nemogućnosti da se odbrani, a u takvoj poziciji se drži pomoću stalnih maltretirajućih aktivnosti. Te aktivnosti se odvijaju sa visokom učestalošću (teoretičari se uglavnom slažu da je to jednom ili dva puta sedmično) i u dužem razdoblju (najmanje 6 mjeseci). Zbog visoke učestalosti i dugog trajanja neprijateljskog ponašanja, to maltretiranje dovodi do značajne mentalne, psihosomatske i socijalne patnje. Različite su aktivnosti koje bi (pod uslovom da su učestale i da traju u dužem vremenskom periodu) mogle predstavljati zlostavljanje radnika (mobing). To može biti napad na mogućnost adekvatnog komuniciranja (ograničava se mogućnost izražavanja žrtve, žrtva se prekida u razgovoru, izbjegavaju se pogledi); napad na mogućnost održavanja socijalnih odnosa (žrtva se stalno izolira, niko joj se ne obraća, svi se ponašaju kao da ne postoji, ne poziva se na sastanke i neformalna druženja); napad na ličnu reputaciju (izmišljanje priča o žrtvi i njenom privatnom životu, ogovaranje, ismijavanje, negativni komentari ličnih karakteristika žrtve); napad na kvalitet profesionalne situacije (stalne kritike i prigovori, vrijeđanja, pretjerana kontrola, stalna kažnjavanja, nedavanje zadataka, davanje zadataka neprilagođenih profesionalnoj kvalifikaciji žrtve – ili su prejednostavni ili preteški i zahtijevaju sposobnosti koje žrtva nema – zatrpavanje zadacima i određivanje kratkih rokova za izvršenje); napad na zdravlje (žrtva se prisiljava da obavlja zadatke koji narušavaju njeno zdravlje, ne dopušta se godišnji odmor i korištenje slobodnih dana, seksualno zlostavljanje).

Diskriminacijom se smatra svako različito postupanje uključujući i svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kom licu, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kom licu onemogućiti ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima života (član 2. i 4. ZZD). Naime, prema odredbi člana 2. ZZD zaštićeni osnovi predstavljaju ključni elemenat diskriminacije i različito tretiranje osoba postaje diskriminacija samo ukoliko se zasniva na jednom od zaštićenih osnova (po osnovu rase, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog i socijalnog porijekla, imovnog stanja, političkog i drugog uvjerenja). Lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije prema odredbama ZZD ovlaštena su da podnesu tužbu (član 12.) te da učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, a teret dokazivanja da do diskriminacije nije došlo leži na suprotnoj strani (član 15. stav 1. ZZD). Bitan segment dokazivanja različitog tretmana je postojanje osoba ili grupa osoba u sličnim situacijama, jer se samo u takvoj situaciji može upoređivati pristup određenim pravima pokretača postupka i tih osoba ili grupa.

Suprotno revizionim prigovorima, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da tužena nije dovela tužioca u nejednak položaj u odnosu na ostale policijske službenike zaposlene u PS V., odnosno da tužilac nije dokazao da se radi o postupanju tužene koje ima elemente mobinga. Nadalje, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da radnje opisane u petitu tužbenog zahtjeva i to one koje su se stvarno i dogodile, ne predstavljaju radnje uznemiravanja na radu u smislu odredbe člana 8. u vezi sa članom 6. i 7. stav 2. Zakona o zaštiti od uznemiravanja na radu.

Tužilac je tvrdio da je uznemiravan na radu od strane komandira PS V. G.S., odnosno da je isti nad njim vršio mobing na način što ga je vrijeđao, ponižavao, omalovažavao, degradirao, o njemu pronosio neistine, kvalifikovao ga kao psihijatrijskog bolesnika u izjašnjenju na žalbu tužioca na konačnu ocjenu za 2019. godinu; dovodio u nepovoljan položaj u odnosu na druge policijske službenike u PS V.; izolovao od kolega; sprečavao policijske službenike kojima je on nadređen da mu se obraćaju povodom njihovih poslova i zadataka; fizički odvojio od policijskih službenika kojima je nadređen raspoređivanjem u kancelariju odvojenu od kancelarija istih; nije mu raspoređivao poslove i zadatke, te ga na taj način onemogućio da iste obavlja; nije ga pozivao na sastanke, te sprečavao da se pozivi za sastanke koje je on zakazivao objave na oglasnoj tabli; nije ga pozivao na slavu Ministarstva unutrašnjih poslova; nije ga predložio za dodjelu priznanja; protiv njega podnosio desetine disciplinskih prijavi bez osnova i prilikom ocjenjivanja postupao sa namjerom da ga degradira i prikaže kao lošeg policijskog službenika.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova jasno je definisan opis poslova zamjenika komandira policijske stanice. Cijeneći provedene dokaze, a posebno iskaze svjedoka nižestepeni sudovi su pravilno zaključili da tužilac nije dokazao da ga je komandir PS V. G.S. onemogućavao da obavlja svoje poslove i radne zadatke, niti da je sprečavao policijske službenike podređene tužiocu da mu se obraćaju povodom njihovih poslova i radnih zadataka.

Na navedeni zaključak upućuje i činjenica da u PS V. u vrijeme dok je tužilac obavljao dužnost zamjenika komandira nije došlo do ometanja rada i funkcionisanja policijske stanice, a do čega bi prema iskazima svjedoka svakako došlo u situaciji da je komandir na bilo koji način sprečavao tužioca, kao zamjenika komandira, koji ujedno predstavlja rukovodnog radnika da obavlja svoje poslove, budući da bi se takvo postupanje odrazilo na kvalitetno vršenje policijskih poslova, a do čega u konkretnom slučaju nije došlo.

Nadalje, prema provedenim dokazima pozivi za sastanke se ne dostavljaju pojedinačno, već objavljivanjem na oglasnoj tabli, što upućuje na zaključak da komandir sve da je i htio nije mogao spriječiti tužioca da prisustvuje sastancima, niti je komandir ovlašten da obezbijedi prisustvo tužioca na sastancima Foruma bezbjednosti, kao tijela koje se formira u okviru jedinica lokalne samouprave koje i vode evidenciju sastanaka, a kojim prisustvuju samo članovi tima, što tužilac nije. Uputstvom o postupanju i saradnji ovlaštenih policijskih službenih lica Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i tužilaca u provođenju radnji dokazivanja u toku istrage, te Zakonom o krivičnom postupku propisan je način komunikacije i obavljanja poslova, te da se korespondencija obavlja pismeno, a sastancima sa glavnim okružnim tužiocem pristupaju načelnici sektora. Iz navedenog proizlazi da su neosnovane tvrdnje tužioca da ga je komandir sprečavao da prisustvuje sastancima sa glavnim tužiocem, a tvrdnje da je komandir sprečavao da se pozivi za sastanke koje je on zakazivao objave na oglasnoj tabli, tužilac nije dokazao. Sama činjenica da je kancelarija tužioca bila fizički odvojena od službe kojom rukovodi (nalazila se u drugom dijelu zgrade), ne upućuje na zaključak da je tužilac na taj način od strane komandira bio onemogućen da kontaktira sa policijskim službenicima kojima je nadređen, niti da je bio spriječen da obavlja svoje poslove i radne zadatke.

Nema mjesta revizionim prigovorima da je komandir PS V. G.S. diskriminatorski postupao u odnosu na tužioca jer istog nije predložio za dodjelu nagrade za human gest. Naime, način i uslovi dodjele priznanja, kao znak poštovanja i zahvalnosti za rad i posebne zasluge zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova propisan je Pravilnikom o priznanjima i u smislu člana 7. stav 3. Pravilnika odluku o dodjeli priznanja donosi ministar policije ili direktor policije i pritom nisu vezani prijedlozima koji pristižu iz osnovnih organizacionih jedinica Ministarstva, s tim da prijedlozi u smislu stava 1. navedenog člana ne predstavljaju obavezu, već pravo rukovodioca osnovne organizacione jedinice Ministarstva. Slijedom navedenog, činjenica da tužilac nije predložen za dodjelu priznanja zbog učestvovanja u akciji spašavanja lica u pokušaju da poćini suicid, u kojoj akciji je osim tužioca učestvovalo više policijskih službenika, ne upućuje na zaključak da je tužilac diskriminiran od strane komandira jer nije predložen za dodjelu priznanja, pogotovo kod činjenice da niti jedan od policijskih službenika koji je učestvovao u toj akciji za dodjelu priznanja nije predložen, niti da je diskriminiran zbog toga što kako tvrdi nije pozivan na slavu Ministarstva unutrašnjih poslova.

Prema provedenim dokazima protiv tužioca se ne vodi disciplinski postupak, niti je disciplinski kažnjavan. Slijedom navedenog nema mjesta tvrdnjama tužioca da je podnošenjem desetina disciplinskih prijava od strane komandira PS V. G.S. degradiran i onemogućavan da napreduje u službi i da se stručno usavršava. Ovo tim prije što svaki poslodavac ima pravo da pokrene disciplinski postupak ukoliko ocjeni da za to postoje zakonski razlozi, a zaposlenik pravo da u zakonito propisanoj proceduri osporava zakonitost rješenja poslodavca o disciplinskoj odgovornosti. Pritom tužilac nije dokazao da je komandir protiv njega podnio desetina disciplinskih prijava bez ikakvog povoda i sa namjerom da ga degradira i onemogućiti da napreduje u službi i da se stručno usavršava.

Tužilac nije dokazao tvrdnje da ga je komandir PS V. G.S. vrijeđao, ponižavao, omalovažavao, degradirao i o njemu pronosio neistine, niti da ga je kvalifikovao kao psihijatrijskog bolesnika u izjašnjenju na žalbu tužioca na konačnu ocjenu za 2019. godinu, budući da iz tog izjašnjenja proizlazi da je komandir naveo da će cijeneći navode žalbe tužioca i „dokumentovane ispade“, kao njegov nadređeni predložiti da se tužilac podvrgne psihijatrijskom pregledu radi kliničke procjene, koji navodi nemaju elemente mobinga, niti uznemiravanja na radu.

Na zaključak da komandir PS V. G.S. nije nezakonito postupao prema tužiocu, pa samim tim ni preduzimao radnje koje bi imale elemente uznemiravanja na radu, mobinga i diskriminacije, proizlazi i iz toga što je postupajući po prijavi tužioca u kojoj je ukazao da je komandir poćinio niz propusta prema njemu, nakon provedenog unutrašnjeg postupka, Jedinica za profesionalne standarde, Služba za zaštitu integriteta i zakonitosti u radu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske prijavu ocijenila neosnovanom, a Okružno javno tužilaštvo u Istoćnom Sarajevu, postupajući po krivićnoj prijavi tužioca, naredbom broj T 17 0 KTPO 0012671 21 od 24.1.2022. godine odlučilo je da se neće provoditi istraga protiv G. S. Nadalje, prijave koje je tužilac podnosio protiv M.T. (zamjenik komandira PS V.) i V.K. (naćelnik PU F.) takoder su cijenjene neosnovanim od strane Jedinice za profesionalne standarde, Služba za zaštitu integriteta i zakonitosti u radu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske.

Postupak ocjenjivanja policijskog službenika propisan je Zakonom o policiji i unutrašnjim poslovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/16, 110/16, 58/19, 82/19, 55/23, 48/24 i 81/25 – dalje: ZPUP) i Pravilnikom o postupku i kriterijumima za ocjenu rada policijskog službenika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/17 – dalje: Pravilnik). U

smislu odredbe člana 100. stav 4. navedenog zakona, policijski službenik dobija kopiju obrazca ocjene rada, koju potpisuje. U slučaju da nije saglasan sa ocjenom rada može podnijeti žalbu Policijskom odboru u roku od 15 dana od dana prijema kopije obrasca ocjene rada (stav 5.). Odredbom člana 7. Pravilnika propisani su kriteriji na osnovu kojih se ocjenjuje rad policijskih službenika.

Suprotno revizionim prigovorima ovaj sud nalazi da je pravilan zaključak nižestepenih sudova da ocjena rada tužioca nije rezultat mobinga i diskriminacije, pogotovo iz razloga što je tužiocu data zakonska mogućnost da putem pravnog lijeka osporava ocjenu rada, što je tužilac podnošenjem žalbe, a potom pokretanjem upravnog spora i učinio.

Tužilac smatra da donošenje rješenja tužene broj: 08/4-127.1-1634/20 od 4.12.2020. godine kojim je raspoređen na radno mjesto inspektor kriminalističke policije u PU R., koje je potvrđeno od strane Policijskog odbora, rješenjem broj: P/U-127-5/21 od 11.2.2021. godine, predstavlja kulminaciju mobinga koji je nad njim vršen, te da je diskriminiran u odnosu na policijskog službenika P.N. koji je premješten iz PS R. na mjesto tužioca u PS V., gdje uživa idiličnu atmosferu i nesmetano obavlja svoje poslove i radne zadatke.

Odredbom člana 79. stav 1. ZPUP propisano je da Ministar odlučuje o raspoređivanju: rukovodilaca osnovnih organizacionih jedinica Ministarstva (tačka 1.) policijskih službenika osnovnih organizacionih jedinica Ministarstva (tačka 2.) pripadnika uprave za borbu protiv terorizma i ekstremizma, Specijalne antiterorističke jedinice i Centra za obuku (tačka 3.) državnih službenika (tačka 4.) i namještenika (tačka 5.). Stavom 2. navedenog člana propisano je da direktor odlučuje o raspoređivanju policijskih službenika kojima rukovodi, izuzev rukovodilaca osnovnih organizacionih jedinica iz stava 1. tačka 1. i pripadnika organizacionih jedinica iz stava 1. tačka 3. navedenog člana. Odredbom člana 85. stav 1. navedenog zakona propisano je da policijski službenik može bez internog oglasa biti raspoređen na drugo radno mjesto za koje ispunjava uslove u organizacionu jedinicu Ministarstva udaljenu do 60 kilometara od mjesta rada.

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepenih sudova zasnovanog na pravilnoj ocjeni dokaza proizlazi da je na prijedlog PU F., broj 22-127.2-33/20 od 27.11.2020. godine, Direktor policije u skladu sa svojim ovlaštenjima iz odredbe člana 79. stav 2. ZPUP i na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, rješenjem broj: 08/4-127.1-1634/20 od 4.12.2020. godine rasporedio tužioca na mjesto inspektora kriminalističke policije PU R.; da tužilac ispunjava uslove za raspored na navedeno radno mjesto, obzirom da ima potrebne kvalifikacije, odnosno visoku stručnu spremu (Ekonomski fakultet) i utvrđen čin „viši inspektor“, da je prilikom rasporeda ispoštovana i odredba člana 85. stav 1. ZPUP; da vrsta poslova koji će biti povjereni policijskom službeniku zavisi isključivo od starješine, u konkretnom slučaju direktora policije, koji je cijeneći ukupne potrebe organa kojim rukovodi ovlašten da donese odluku o personalnim rješenjima kojima se potrebe organa zadovoljavaju.

Pravilno su zaključili nižestepeni sudovi da premještaj tužioca na radno mjesto inspektor kriminalističke policije u PS R. nije rezultat mobinga, već potrebe posla koju cijeni direktor policije i u skladu sa svojim ovlaštenjima odlučuje o rasporedu zaposlenih. Na drugačiji zaključak ne upućuje ni činjenica da se kod Osnovnog suda u Višegradu vodi postupak po tužbi tužioca radi osporavanja zakonitosti odluka tužene o raspoređivanju tužioca na mjesto inspektora kriminalističke policije PU R., koji postupak je kako je već navedeno, proizašao iz upravnog spora, budući da eventualna nezakonitost tih odluka ne mora sadržavati elemente mobinga, što po ocjeni ovog suda i ne sadrže.

Suprotno revizionim prigovorima, pravilno su zaključili nižestepeni sudovi da tužilac nije učinio vjerovatnim da je došlo do stavljanja u neravnopravan položaj zbog jedne od zabranjenih osnova (član 2. stav 1. ZZD i član 19. ZR). Naime, prema odredbi člana 2. ZZD zaštićeni osnovi predstavljaju ključni elemenat diskriminacije i različito tretiranje osoba postaje diskriminacija samo ukoliko se zasniva na jednom od zaštićenih osnova (po osnovu rase, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog i socijalnog porijekla, imovnog stanja, političkog i drugog uvjerenja i dr.). Sama činjenica da policijski službenik P.N. koji je rješenjem direktora policije premješten iz PS R. na mjesto tužioca u PS V. nesmetano obavlja svoje poslove i kako tužilac tvrdi uživa idiličnu atmosferu, ne daje osnova za zaključak da je tužilac u odnosu na istog diskriminiran, budući da tužilac nije dokazao da obavljaajući poslove i radne zadatke zamjenika komandira u PS V. nije jednako tretiran.

Iz navedenih razloga ovaj sud nalazi da je zahtjev tužioca pravilno odbijen u dijelu kojim je tražio da se utvrdi da je tužena počinila diskriminaciju u vidu uznemiravanja na radu i mobinga, na način opisan u izreci prvostepene presude, te slijedom toga pravilno odbijen i zahtjev za otklanjanje posljedica diskriminatornog postupanja vraćanjem na rad tužioca na radno mjesto zamjenik komandira PS V. i isplatom naknade nematerijalne štete u iznosu od 11.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude.

Odluka o troškovima postupka temelji se na pravilnoj primjeni odredbe člana 386. stav 1. ZPP, u vezi sa članom 395. istog zakona, a visina troškova pravilno je utvrđena na osnovu člana 2. Tar. br. 3, 9, 12 i 14. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05), pa se revizionim prigovorima koji se svode na to da je zahtjev tužioca trebalo usvojiti i dosuditi mu troškove postupka ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane odluke u ovom dijelu.

Suprotno revizionim prigovorima ovaj sud nalazi da pobijana odluka nije zahvaćena povredama odredbama parničnog postupka iz člana 8. i člana 191. stav 4. ZPP koje bi bile od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost.

Kako se revizijom tužioca ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost odluke drugostepenog suda, na osnovu odredbe člana 248. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Odbijen je zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 562,00 KM, jer u smislu odredbe člana 387. stav 1. ZPP ti troškovi nisu bili nužni.

Predsjednik vijeća
Biljana Majkić Marinković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić